Anul XV — Sibiiu, Joi 2/14 Aprilie 1898 — Nr. 73

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vênd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

Învitare de abonament

la

„TRIBUNA".

Cu 1 Aprilie 1898 v. începe noue abonamente lunare, cuartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sûnt rugați a grăbi cu reînoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . .	14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . .	7 fl. — cr.
Abonamentul trilunar . . .	3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . .	1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele sĕ fie însemnate cât se poate de coreot și legibil. Domnii abonenți vechi sûnt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășiile, în care li-s'a trimis „Tribuna" până acum.

Administrațiunea.

„Stat național".

(m.) Un vis, un vis frumos amăgește de mult, încă dinainte de 1848 și până azi pe concetățenii nostri maghiari: *statul național maghiar*.

'L-a visat Kossuth și Wesselényi, și la 1848 'l-au crezut înfiripat, ca cu atât mai tare să se dărîme. Azi, după 50 ani puțini Maghiari vor fi, cari să nu viseze frumosul vis și să nu crează în apropiata lui realisare. Curênd după încheierea dualismului, când deodată Maghiarii s'au vĕzut stăpâni, dar se simțiau încă slabi și fără curaj, deși visau de o Ungarie „care n'a fost, ci va fi", nu cutezau să-'și tradeze secretul. Azi acest vis, această nisuință, nu mai e secret; azi o mărturisește tot Maghiarul, dela Bánffy și Apponyi, până la cel din urmă notărel și cismar de pe sate și toate ziarele până la cea mai neînsemnată fițuică țin a spune, că Ungaria trebue să se prefacă în stat național și se silesc a aduce fel de fel de argumente pentru a dovedì temeinicia și îndreptățirea acestei schimbări.

Nu este ziar unguresc, care din când în când să nu se ocupe cu această chestie să nu o discute și să nu recomande căi și mijloace, prin cari s'ar putè realisa mai ușor — Maghiaria. Aceasta constitue la Maghiari un fel de modă, denotă patriotism și interes față de viitorul și progresele „națiunei", de cari trebue să poarte grije cu deosebire publicistica, fie ea perciunată ori neperciunată.

Prin stăruința și interesarea ei a întrat în publicul mare credința în posibilitatea unui stat național și acum ea se adoperează a întări mai departe această credință și a arĕta cum și în ce fel se pot delătura pedecile, ce stau în calea realisărei.

Căci două mari pedeci amenință visul șoviniștilor de a nu se putè întrupa nici-odată și cari stau în strînsă legătură, anume *resistența națiunalităților*, cari nu sûnt aplicate de loc a întra în sînul Maghiariei și *federalismul*, care bate la ușile țĕrei și amenință a înghițì, ca un bălaur, pe nefericita Maghiarie, înainte de a se fi întrupat.

Ambele pedeci, sau poate mai bine ambele pericole pentru viitorul stat național trebue delăturate, trebue aflate mijloacele, prin cari federalismul să se împedece și chestia națiunalităților să se resoalve favorabil.

Cu resolvarea acestor două probleme se ocupă *Bud. Hirl.* în primul seu dela 9. l. c., care începe, ca cu un fel de motto, astfel: „*Ungaria să fie stat național maghiar*, căci altfel nu poate subsista".

Referitor la federațiunea popoarelor „Bud. H." admițênd *a priori* idea unei Maghiarii, susține, că la noi nu se poate introduce federalismul, căci atunci Ungaria ar înceta de a mai exista, ca stat. Noi însĕ știm, că în acest cas ar înceta numai domnia absolutistă a Maghiarilor peste celelalte popoare și ar fi și ei egali cu noi, ar fi numai „*finis dominationis Hungarorum*" și nu „*finis Hungariae*".

Aceasta fi doare pe compatrioții nostri și de aceea „B. H." zice, că federalismul trebue împedecat, ca să prindă rădĕcini la noi, cu deosebire prin resolvarea chestiei de națiunalitate.

Eată ce să se dee națiunalităților, ca să fie împăcate:

„Cetățenie comună, *drepturi egale*, *gunern just și binevoitor*, *stare bună materială*, *tractare echitabilă și umană* și mai presus de toate ordine în stat și susținerea autorității".

Adecă să li-se ieie națiunalităților *limba*, *legea*, *datinele* și tot ce constitue *eul național* al unui popor, și să li-se dee în schimb ceva material, ce în un stat regulat, fie și federalist, de sine se înțelege, că le au popoarele. Dar' noi întrebăm, când au avut popoarele Ungariei cele-ce le înșiră numita foaie? Înainte de 1848 au fost în Ungaria o mică ceată de tirani și încolo iobagi, tratați ca sclavi. Atunci deci n'a putut fi vorba de egalitate și echitate. Acum în era maghiară, unde am ajuns?

Drepturile egale?... dacă le pretindem, sûntem înfundați în *temniță!*

Guvern just și binevoitor?... priviți la *Bánffy* și sateliții lui!

Stare bună materială?... cu socialism!

Tratare umană?... cu gloanțele gendarmilor.

Aceste le avem acum, când Maghiarii sûnt tari și mari, dar' apoi ne putem închipuì ce ar fi atunci, când Maghiarii ar fi și mai tari și mai puternici.

Dar' noi știm, că Maghiaria e o utopie, pe când federalismul e o cerință a timpului modern pentru statele cu mai multe popoare.

Știm și aceea, că Maghiarii nu vor resolva chestia de națiunalitate și de sigur nu vor putè împedeca nici valurile federalismului.

Dovada cea mai bună este însuși articolul de care ne ocupăm și scopul nostru a fost numai să arĕtăm cât de superficial tractează ziare maghiare de frunte chestii de cea mai mare însemnătate, cât de fals purced și întortochează lucrurile, numai ca să poată arĕta publicului posibilitatea statului național și a maghiarisărei.

Da, pe hârtíe toate se pot și maghiarisarea încă se va face după proverbul maghiar: „*Sokat akarna a szarka, de nem birja a farka*".

Sibiiu, 13 Aprilie n.

Românii și 11 Aprilie. Foile maghiare sûnt pline de rapoarte despre decursul sĕrbărei de poruncelă din 11 Aprilie.

Constatăm cu plăcere, că în general și pretutindenea Românii s'au abținut dela aceste sĕrbări.

La ședința comună a dietei *prelații români* n'au participat *nici unul*. Credem că nici unul, deși două ziare maghiare pun între cei-ce au fost de față la ședință și pe *Dr. D. Radu*, episcopul Lugojului.

Credem că este o eroare ori o mistificație, ori poate o confundare a episcopului Radu cu vre-un episcop sĕrb, cari mai toți au fost de față.

Pentru-că nu ne vine nici-decum a crede ca episcopul Lugojului să fi făcut această tristă excepție față cu întreg corul episcopilor români.

Cu atât mai puțin o putem crede, că altfel Ilustritatea Sa ar fi ajuns într'o societate, pentru noi foarte puțin ilustră, cum sûnt magnatul Gáll Jozsi, vicarul apostat *Goldiș* și deputatul *Ciocan*, cari au fost de față la ședința dietei. — O să vedem.

Față de cele două ziare însĕ, eată ce cetim în „Budapesti Napló":

„Prelații români au absentat *toți*; nici cei doi episcopi ruteni n'au venit". Într'alt loc același ziar enumĕrând pe cei de față scrie: *Goldis János* (*unicul* preot român) și doi preoți sĕrbi din Croația«.

In provincie asemenea Românii au observat *absolută pasivitate*. Așa se anunță în ziarele ungurești din Deva, Brașov, Arad, Făgăraș, Lugoj, etc.

Din *Sighetul-Marmației* se spune însĕ, că la ședința congregațiunei ar fi participat și Români, și vicarul *T. Bud* (earăși T. Bud!) ar fi vorbit în *numele Românilor* declarându-se aderent al sĕrbărei.

Destul de rĕu — pentru dl vicar.

Așteptăm de altfel informațiunile sigure ale oamenilor nostri. Dacă cineva a călcat solidaritatea națională și a bruscat sentimentul poporului românesc, să se spuie, ca să-'l știm.

Corpurile legiuitoare române, au luat Sâmbătă vacanță de Paști până la 20 Aprilie. Sesiunea parlamentară va fi prelungită încă până la 15 Maiu.

Liga maghiară printre Români. Faimosul rector universitar, *Herczegh*, lucrează cu mult zel pentru a înființa filiale de ale Ligei maghiare („Országos Nemzeti Szövetség") cu deosebire în ținuturile locuite de nemaghiari. În zi'ele din urmă el a provocat și pe vicespanul Hollaky din Deva, ca să pornească o mișcare pentru înființarea unei filiale acolo. Hollaky a și convocat o adunare, care „*unanim și cu însuflețire*" a primit ideea, de oare-ce „*cu deosebire din punctul de vedere al naționalităților* ea poate să aibă urmări de tot binecuvêntate". — O fi!

Loialitatea Ungurilor. Ziarele maghiare în îngâmfarea lor caracteristică, merg până la hotarele lesei maiestate. Eată ce scrie *Pesti Hirlap* în prim-articolul seu de ieri, apreciând vorbirea Maj. Sale cu prilejul recepțiunei dela 11 Aprilie n.

„Dar' ori-cât de important și ori-cât de îmbucurător e cuvêntul din mesajul de tron de astăzi: decât toate acestea e mai important însuși faptul, că *Francisc Iosif* s'a declarat *imediat* și *personal* nu numai asupra legilor din 1848, ci în general asupra epocei mari dela 1848.

„*Ce mergere la* **Canossa**, *fără de pereche*, *și ce* **rușinare** *(megszégyenités) de însemnătate istorică universală s'ar cuprinde în acest fapt, și* **anumit nu în contul națiunei maghiare**, — *dacă Francisc Iosif I. nu ar putè sta pe tron nu numai cu* **fruntea ridicată**, *ci și cu* **conștiența curată și liniștită**!

Cu conștiența curată și liniștită de aceea, pentru-că cele făcute în numele seu, în numele junelui de 18 ani, neexpert și *fără de voință* (!) de alții, nu *el le-a făcut*; și cu capul ridicat de aceea, pentru-că cele-ce alții, în numele lui, și poate chiar *contra voinței lui*, le-au stricat, sau cu intențiune le-au făcut *rĕu* (gonoszul cselekedtek), acelea el nu numai *le-a îndreptat*, ci pentru acelea el *a făcut pocăință* și din toți muritorii el a *suferit* mai mult!"

Mai cutezător și mai atingĕtor pentru persoana M. Sale nu se *poate* scrie.

Și — să nu uităm — *Pesti Hirlap* este organul *guvernului!*

11 Aprilie în Budapesta.

Luni, 11 Aprilie, s'a sĕrbat în Budapesta noua sĕrbare națională, după programul stabilit.

La 11 1/2 s'a ținut o ședință comună a casei magnaților și a camerei deputaților, sub presidiul duplu al celor doi presidenți, asistați de câte un notar. Cei doi presidenți au fungat alternativ, în mod absolut egal.

S'a anunțat sancționarea legei despre „11 Aprilie". S'a cetit adresa către Maiestatea Sa și s'a verificat apoi procesul verbal.

La această ședință n'a participat nici un membru din partidul independist. Partidul ap-

FOIȚA „TRIBUNEI".

Ideea de patrie și simbolismul Dunărei.

— Conferență —

de

Jules Brun.

I.

Doamnelor și domnilor, voi saluta numai decât Dunărea cea mare, cea fecundă, cea luminată . . . «*acest drum care uuită*»... după expresiunea lui *Pascal*.

Dar' Dunărea este un drum cu totul internațional; ea nu este ca Tibrul, ori ca Sena, cel dintâiu cu totul italian, ceealaltă cu totul franceză. Numai acolo... înspre Tulcea, înspre Sulina, fluviul devine o frontarie și acolo o legislațiune bănuitoare și geloasă se impune apelor ei în momentul când ele pĕtrund în fine în domeniul d-voastră.

Înainte de a cânta poesia sau mai bine simbolismul Dunărei, voesc să-'mi aduc aminte că am venit aci, pentru-ca să celebrez riturile pioase ale unei religiuni, care nu are decât credincioși printre d-voastră; religiunea patriei d-voastră române, cu care eu ca străin, sûnt mândru de a mĕ simți așa de strîns legat.

Doamnelor și domnilor, la Români ca și la Italieni, ideea de patrie presentă particularitatea, că ea se ridică deasupra formelor politice. D-voastră simțiți că sûnteți frații celor trei milioane de Români, pentru-că să nu vorbesc decât de acestia.

În ceea-ce privește pe Românii din Ardeal, ei trăesc într'o comunitate de idei și de aspirațiuni cu d-voastră, în urechea lor se aude ori-ce sgomot care se face dincolo de Carpați.

Ascultați . . . cinci tinere fete, înaintea cărora mĕ înclin cu respect și a căror imagine îmi surîde deasupra mesei mele de lucru la București, cinci tinere fete din Sibiiu, au fost condamnate la închisoare, din causă că cutezase să poarte la piept cocarda d-v. tricoloră.

Ei bine, dacă s'ar putè deschide inima celor trei milioane de Români de dincolo, călĕul ungur ar regăsì acolo, sûnt sigur, același semn, aceleași colori sfinte.

Omenirea, noi nu o iubim decât în mod teoretic, decât în mod filosofic, — dar' precum preferiți de membrii familiei, pe acei din același sânge, concetățenilor d-voastre, precum preferiți căminul d-voastră chiar dacă e mai modest, căminului vecinului, tot așa în mod instinctiv, iubiți patria mai mult decât celelalte grupări ale oamenilor . . . Omenirea este abstracțiune; nici natura, nici istoria n'au voit ca toți oamenii să fie frați; pe când ideea de patrie se întemeiază pe trei fundamente, natural, istoric și mistic; aceasta este clasificațiunea lui F. Brunetière.

Mai întâiu, *fundamentul natural*, basa fisiologică și fisică. Copiii oamenilor s'au adunat ca să ridice turnul lui Babel, mândria lor grămădește acolo munți de cărămidă, când deodată ei încetează de a se mai înțelege, grupurile se desfid cu ochiul, se separă, oștile, omenirea s'a fragmentat în patru părți deosebite — de acum înainte vor fi rasse și limbi. După aceea adoptațiunea la mediuri deosebite va accentua tipurile; — luați de exemplu un Anglo-Saxon și un Arab — două tipuri omenești superioare.

Fundamentul natural al ideei de patrie, este ceea-ce N. Bălcescu a exprimat așa de bine în „Cântarea României".

Ideea de patrie are și o *bază tradițională*, *un fundament istoric*. Nu ascultați pe acei ce spun: fericite popoarele cari nu au istorie . . . Aceasta este bun pentru un trib din Oceania.

Fericite popoarele care au o istorie cu victorii ca cele din Iena și dela Waterloo, cu dimineți radioase, cu seri pline de lacrime, cu Domni ca Stefan-cel-Mare și Mihaiu-Viteazul, care ne fac să uităm Fanarul.

Fericite popoarele care au suferit și care au triumfat, — care au persistat în lanțurile lor, înaintea tunurilor amenințătoare, și care într'o zi au refusat tributul Cesarului și au gonit pe străin.

Da, fericite aceste popoare! deci fericiți Românii. Și fie binecuvêntată amintirea lui Horia și a lui Tudor; fie binecuvêntată amintirea celor patru mii de Români, cari au fost împușcați sau spânzurați după jurământul din „Câmpul-Libertății! — Ori-ce religiune are martirii sei și istoria d-voastră nu este decât un lung martirologiu!

Fericiți, zice Christos, acei cari au fost persecutați pentru dreptate!

Dar' ideea de patrie, mai are încă un *fundament mistic*, mai greu de definit, un *drept divin*, fără care patria ar putè fi societate de siguranță, de ajutor mutual, — instituțiuni foarte recomandabile, — dar' n'ar putè fi acel *ceva*, atât de sfânt și nobil, ce este.

Acest fundament mistic se traduce în țeara mea prin devisa: „Doamne, apĕră Francia" — în țeara d-voastră prin devisa „Nihil sine Deo". Acest fundament mistic a susținut mai mult chiar decât fundamentul natural și istoric pe poporul din Israel prin toate peripețiile atât de stranii prin cari a trecut. Citez numai acest exemplu, grăbindu-mĕ a adăoga că *Ovreiul* nu-'mi inspiră decât repulsiune.

„Societatea omenească, zice Bossuet, în a sa *Politica după Sfânta Scriptură*, cere ca să iubești pământul unde locuești, ca să-'l privești ca o mamă comună; te simți legat de pământul tĕu, și aceasta unește pe oameni între ei. Latinii numiau *caritas patrii soli* acest sentiment, *caritas patrii soli*, — adecă *iubirea de moșie*, și ei o considerau ca o legătură între oameni.

„Oamenii se simt într'adevĕr strîns legați unii de alții, când ei să gândesc că același pământ care 'i-a nutrit, îi va primi în sînul seu, când vor înceta de a mai fi. Este un sentiment natural la toate popoarele. Temistocle fu gonit ca trădător din țeara lui, și el uneltì cu regele Persiei perderea țĕrei sale. Totuși când fu să moară, el uită Magnesia pe care 'i-o dedese regele, deși fusese bine tratat acolo, și ordonă amicilor sei să-'i ducă osemintele în Atica, ca să le îngroape acolo în secret.

„Când moartea se apropie, când rațiunea aruncă o ultimă licărire, când rĕsbunarea încetează, el crede că va satisface patria sa, că va fi rechemat din exiliu, crede, cum se vorbia pe atunci, că „pământul țĕrei sale va fi mai ușor".

Sceptici sau vagi umanitari, ca Renan, 'mi-ar obiecta, că patriile nu sûnt ceva etern, că ele încep și încetează

Doamne! dar' și planeta noastră va înceta de a mai fi, și fiecare din noi va înceta de a mai fi — ceea-ce nu micșorează însĕ de loc bucuria noastră de *a trăì*.

Dar' patriile nu pot să existe decât cu condițiunea de a crede, că sûnt eterne.

Națiunile nu mor decât atunci când nu mai voesc să trăească..... și înțelegeți bine, a consimți ca să fii mutilat este a perde voința de a trăì. Un om are trebuință de brațele și de picioarele sale, fără de cari el nu poate trăì decât prin mila publică; dar' în ziua când această milă va înceta, el va murì de inanițiune..... M'ați înțeles.

Ideea de patrie, vĕ spuneam eu, este o idee înăscută; din causa aceasta ea nu se transformă; nu era altfel înțeleasă acum două mii de ani, la Roma și la Atena, decât cum e înțeleasă astăzi la București și la Paris. Une-ori această idee pare-că dormitează atunci, accentele unui Demostene sau ale unui Cicerone vin s'o deștepte.

Aci, doamnelor și domnilor, n'aveți poate la această tribună pe un Demostene sau pe un Cicerone; pe de altă parte ideea de pa-

ponyist şi cel poporal asemenea a fost slab representat.

Bătătoare la ochi a fost absenţa prelaţilor catolici. Nu s'au presentat dintre ei decât cei mai „patriotici", câţiva. Au lipsit cardinalii Vaszáry şi Schlauch.

Episcopii români de ambe confesiunile au lipsit. Dar' Sêrbii au fost aproape toţi de faţă, în frunte cu patriarchul Brancovici.

Dintre deputaţii *saşi* numai *doi* au fost de faţă.

După şedinţa dietei a fost recepţiune la palat.

Szilágyi D., presidentul camerei, a rostit o scurtă cuvêntare, apoi a cetit adresa dietei.

Maiestatea Sa a rêspuns printr'un cuvênt de mulţumire pentru aceste semne de alipire.

Ziarele maghiare fac mare cas din rêspunsul regal.

Îl vom publica în întregime, ca un act istoric.

Seara a fost iluminaţie; un conduct de torţe s'a făcut la palat, unde au cântat imnul maghiar.

In decursul conductului un cive maghiar a strigat:

„*Éljen Kossuth Lajos!*" (!) — Trăească Kossuth Lajos.

Poate-că el a caracterisat mai bine întreagă sêrbarea.

1848.

Cronica anului.

Pojon, 11 Aprilie.

Ziua sancţionărei legilor votate de dietă.

La 10 ore înainte de ameazi a întrat în sala palatului primaţial Regele însoţit de palatinul şi de ministri. La întrare a fost viu aclamat din partea publicului. Archiducii Francisc Carol şi *Francisc Iosif* au luat loc pe galerie.

În liniste sêrbătorească a urmat apoi predarea legilor sancţionate de Regele, cu care ocasiune Regele a rostit în limba maghiară următoarele:

»Fidelei mele naţiuni maghiare îi doresc din inimă fericire, căci în aceea-'mi aflu şi a mea fericire. Ceea-ce spre ajungerea aceleia a poftit dela mine: nu numai am împlinit, ci întărite prin cuvêntul meu regal, prin aceasta ţi-le predau ţie, iubite nepoate, şi prin tine întregi naţiunei, aşa, cum în fidelitatea căreia inima mea află cea mai mare mângăiere şi fericire«.

Iernuţ, 11 Aprilie.

Vasilie Moldovan sosì aici, spre a vestì adunarea dela Blaj. Vestea venì câteva zile înainte, adusă de cancelistul român Vas. Vespremianu, din Dateş. Moldovan întrà la cantorul *Ioan Seucanu*, unde era şi preotul Lazar. Ambii ştiriciau curioşi noutăţile din Blaj. Pe când povestiau, vre-o 40 ţêrani, Români şi *Unguri*, se adunară în curte aşteptând sê le vorbească.

Preotul Lazar le cetì proclamaţiunea şi li-o tălmăcì. Moldovan le ţinù o scurtă cuvêntare.

Lechinţa, 12 Aprilie.

Clericul Moldovan sosì aici în calea apostolatului seu. Protopopul Ioan Boeriu, om foarte respectat pentru averea şi ştiinţa sa frumoasă îl primì bine, dar' se arêtà sceptic faţă cu ideea adunărei. Nu 'i-se părea cu putinţă ca Românii sê devină deodată liberi şi zicea sê aştepte desvoltarea de sine a lucrurilor.

Moldovan îi expuse pornirea dela Blaj şi îl asigurà că în 8 zile Ardealul întreg va fi în mişcare. Atunci protopopul Boeriu zise:

— »Vê iubesc din sufletul meu, vê admir resoluţiunea, dară de nu vê veţi liniştì veţi perì în furci«.

Moldovan îi reflectà:

— Dle protopop, noi de nimic nu ne temem mai puţin ca de moarte. Au nu sûntem noi strănepoţii acelui erou, care ţinêndu-'şi mâna pe flacări, a zis: »en tibi ut videas quam vile sit illis corpus, qui magnam petunt gloriam; et facere et pati fortia Romanorum est«.

La convorbirea aceasta era de faţă numai fiiul protopopului, Alexaedru, un tinêr de 17 ani, care sorbia cu entusiasm cuvintele lui Moldovan, şi mamă-sa.

Ea făcù observarea:

»Vêd, că acestia tot vor turbura ţeara, îmi pare rêu numai, că Alexandru încă a fost faţă la această convorbire, căci acesti oameni au putere de a trage în partea lor pe cei mai mulţi».*)

De aici Moldovan a plecat spre locul seu natal Chirileu, avênd sê propovêduiască adunarea prin toate comunele ce-'i picau în cale: Oarba, Iclandul-mare, Iclandul-mic, Vaideiu, Căpuş, Petea şi Şeuşa.

Bucureşti, 13 Aprilie.

Înainte cu 2—3 zile s'a lăţit vestea, că au înaintat 6000 Turci la Silistria, 4000 la Nicopol şi 4000 la Rusciuc. După altă ştire ar fi gata sê între în ţeară 4 reg. ruseşti de husari şi 4 de cavalerie.

Astăzi vine noutatea, că Rusii au trecut deja Prutul în Moldova. Prinţul ar fi primit o ştafetă. Plecarea grabnică înainte cu 3 zile a consulului rusesc *Kotzebue*, se aduce în legătură cu acest fapt. Îngrijire şi nedumerire pretutindeni.

*) Presimţul de mamă s'a împlinit. Alex. Boeriu a mers la adunarea din Blaj, şi a luat parte la lupte până în sfîrşit. Red.

trie nu dormitează în ţeara d-voastră... dar' acei pe cari îi ascultaţi aci sûnt buni Români, pe cari îi însoţesc eu, un sincer filoroman, toţi animaţi de aceea *credinţă*, care materialiceşte de sigur nu transportă munţii, dar' care într'o zi va putè sê-'i şteargă de pe cartă, întru-cât ei formează o fruntarie a dreptăţei.

Am spus scepticilor şi umanitarilor ce gândesc despre ei. Individualiştii (vulgar egoiştii) vor zice: *Ubi bene, ibi patria*, istoria le rêspunde: *Ubi patria, ibi bene*, căci patria, nu o poţi duce cu tine, „*à la semelle de tes souliers*", cum a zis Danton.

Las la o parte casuri excepţionale... ca al meu, şi încă eu ca Francez servesc Francia în România, tot aşa cum servesc România în Francia la postul de onoare ce-'l datoresc încrederei a două mari ziare parisiane..

Ascultam la Craiova pe Delavrancea vorbind aşa de frumos despre Doină: el mê convingea că comunitatea de limbă stabileşte legătura cea mai strînsă, cea mai intimă între cetăţenii aceleiaşi patrii. Şi aceasta este încă şi mai puternic decât rassa. Şi cuceritorii o ştiu, ei cari se silesc din rêsputeri sê interzică sau sê împedece la popoarele învinse sau vêndute întrebuinţarea limbei materne şi aceasta întotdeauna şi ori-unde forţa a întemeiat tirănia. Dar', invers, aceste popoare ştiu şi ele tot aşa de bine, că cât timp rêmân credincioşi limbei lor, nimic nu e perdut. A vorbì aceeaşi limbă, este a gândì în acelaş fel, şi a simţì în acelaşi fel. (Va urma).

Rutenii.

„Allgemeine Zeitung" din München publică un interesant articol, dela corespondentul special, asupra *Rutenilor* din Ungaria, articol, care arată într'o straie lumină *imoralitatea* politicei guvernului maghiar.

Eată articolul:

„N'am venit cu speranţe mari în ţeara coroanei St. Stefan. În diferite rînduri am fost informat despre miseria înfiorătoare a Rutenilor din Marmaţia nordică, care stă în flagrantă contrazicere cu „umanismul" guvernului maghiar. Nu poate fi uman un guvern, care-'şi închide ochii dinaintea unei miserii atât de mari:

„Doamne sfinte, câte altele se mai pot întêmpla în acea ţeară, dacă chiar şi în faţa unor stări atât de barbare, cei dela stăpânire îşi închid ochii. În călêtoria mea de studii ce am făcut-o în Galiţia şi Bucovina m'am întâlnit adese-ori cu Ruteni din Ungaria, cari sûnt muncitori buni şi de încredere. 'I-am întrebat, că de ce umblă în depărtări aşa de mari după muncă? 'Mi-au rêspuns, că la ei domnesc stări grozave. Mult 'mi-au vorbit despre aceste stări, însê când m'am înfăţişat în mijlocul lor în Ruskova, Rus-Kirva şi Rus-Polyana, am vêzut şi am auzit acolo ironia tuturor dorinţelor mele tainice.

„Deja în decursul drumului am vêzut (în dricul iernei) copii *desculţi*, ear' pe lângă şoseaua de ţeară am întâlnit vre-o 200—300 muncitori, cari tăiau lemne şi dintre cari abia 10—15 aveau cămăşi pe ei; ceilalţi n'aveau decât subpantaloni, *ear' dela brêu în sus erau goi şi munceau astfel pe frig teribil.* In toată Europa centrală *numai în Ungaria poţi vedè aşa ceva!*

„La întrebările mele, că de ce nu poartă şi altă îmbrăcăminte 'mi-au rêspuns că-'s scumpe, ear' când am întrebat pe femeile rusnece, că de ce poartă cămaşa tăiată în două peste piept şi umeri — 'mi-au zis: „când ni-se rup cămăşile pe piept, întoarcem partea de către umêr spre piept şi o petecim; astfel o cămaşe ne ţine 5—6 ani". Femeile rusnece poartă pălării de paie bărbăteşti, căci năfrămi n'au din ce sê-'şi cumpere...

„Rutenii n'au animale de casă, fiindcă nu pot sê le ţină. Locuri de păşuni nu posed pe aici decât Jidanii, cari le arêndează dela erar, şi le subarêndează numai cu zece preţuri. Pentru păşunatul unei vaci se plăteşte 15 fl. şi pe deasupra cinci zile de lucru Jidanului. Ca şi păşunatul aşa şi pământul arător a ajuns cea mai mare parte în mâna Jidanilor, cari sug poporul fără cruţare"...

Sêrmanul popor e lipsit aici fără de ori-ce scut. Preoţii li-'s *tot Unguri ori renegaţi maghiarisaţi*, cari nu simţesc nici o durere faţă de poporul lor asuprit. Acesti preoţi vorbesc exclusiv numai ungureşte, pentru-că limba ruteană-rusească, Jidovii şi Ungurii le ţin mai pe jos de limba ungurească. Un preot căruia 'i-am adresat o întrebare în limba *rusească*, 'mi-a rêspuns într'o limbă *nemţească* stricată. Aşa cred, că el va fi vorbind acest jargon *jidano-german* mai bine decât limba credincioşilor sei. Un altul spune, că sûnt siliţi toţi a vorbì în casă numai ungureşte, dacă voesc sê fie *scutiţi de persecuţiuni*.

Lucru evident, că guvernul unguresc găseşte bune toate mijloacele, care tind la extirpirea naţiunei rutene din Ungaria.

Această naţiune mai întâiu o aduc la sapă de lemn, pentru-că cu *nişte proletari isprăvesti mai curênd decât cu un popor avut.* Pe lângă aceea, astfel se mai pot câştiga şi lucrători ieftini pentru Jidani, pe cari îi poţi folosì în toate părţile ţêrei în cas de lipsă, când muncitorii maghiari din pustele Ungariei se pun în grevă.

De aceea nu este permis ca sê fie luminat acest popor, de aceea li-e frică pe aco'o de nişte agenţi aşa numiţi „galiţieni".

Am avut noroc, că nu m'au prins şi pe mine în decursul studiilor mele, căci şi pe mine mê ţineau „spion galiţian". Pe timpul acela, când îmi făceam eu cercetările ştientifice în *Maramurêş*, în Ardeal, 'l-au aruncat în închisoare şi pe Dr. *Weigand* din Lipsca.

Guvernul maghiar sbiară şi trîmbiţă în toată lumea, că decadenţa poporului rutean a provenit din beţie, că e un popor cu totului decăzut, căruia nu 'i-se mai poate ajuta cu nimic.

Eu unul în călêtoriile mele abia am vêzut vre-un Rutean beat. Chiar cântând abia am auzit vre-un om. Nici fumători nu am prea vêzut.

Eu cunosc aproape toate popoarele slave, dar' numai în Ungaria am vêzut femei rutene sfărmând petri pe marginea drumului. Lângă o atare femeie ce sfărma petri am vêzut 4—5 copii goi, cari tremurau în frig, şi era lângă ea chiar şi leagănul în care îi dormia nefericitul copil. Am vêzut foarte des cum femeile mergênd la lucru îşi duceau leagănul în spate, ori acăţând un lepedeu de doi pari, îşi culcau copilul afară în câmp, unde lucrau.

Astfel de fapte toate dovedesc despre o miserie extremă. Cum s'au jeluit sêrmanii înaintea mea şi a însoţitorilor mei, când ne-a cetit de pe faţă mila cu care îi priviam. Cu ce mulţumiri sincere au primit dela noi câte o bucată de zăhar ori pâne pentru copiii lor. Nici-odată şi nici-când n'am vêzut o miserie ca în acea parte a „*binecuvêntatei Ungarii*".

În valea Tisei-albe, la tot casul stările materiale sûnt mai bune. Aici e în stare a câştiga pe zi chiar şi 1 fl. câte un lucrător, în pădurile de acolo. Dar' tăierea lemnelor nu va ţinè pentru totdeauna. E foarte rêu că poporului 'i-s'au luat fênaţele din mijlocul pădurilor. Şi aici miseria creşte din an în an, pentru-că poporul abia are câte o bucăţică de pământ.

Chestiuni bisericeşti.

Prinos bisericei şi păcei.

Din comuna Mercurea aflăm despre o faptă nobilă a părintelui protopop *Ioan Droc*, care faptă merită sê fie cunoscută în cercuri cât mai largi spre a afla cât mai mulţi imitatori între preoţii nostri.

Se ivesc, într'u adevêr, atâtea neînţelegeri între preot şi poporul seu, neînţelegeri, cari se prefac în pericole pentru pacea câte unei comune, ori a câte unui ţinut întreg.

Eată documentul elocvent ce ne arată această faptă, vrednică de a fi imitată şi de cercurile mai înalte bisericeşti:

Pe basa declaraţiunei solemne făcute de P. O. D. protopresbiter şi paroch al Mercurei, Ioan Droc, în şedinţa comitetului parochial din Mercurea, ţinută la 20 Februarie 1898 sub presidiul comisarului consistorial Nicolae Ivan în obiectul pretensiunilor ce le are la biserica din Mercurea, cari fac peste tot suma de 3227 fl. 04 cr. — pretensiuni recunoscute de legale prin decisul consistorial din 19 Ianuarie 1890 nr. 8442 epitr. şi asigurate prin resoluţiunea tribunalului din Sibiiu din 10 Februarie 1898 nr. 828 pe averea lui George Munteanu şi Spiridon Fleşeriu ca foşti membri ai comitetului parochial, cari au contractat împrumutul pe seama bisericei — prin care declaraţiune solemnă, părintele protopresbiter a renunţat irevocabil dela pretensiunea aceasta, şi a declarat că îşi dă învoirea ca pretensiunile asigurate prin întabularea realităţilor lui Spiridon Fleşeriu şi George Munteanu sê se declare de neexistente şi întabularea efectuită în cartea funduară sê se şteargă. —

Comitetul parochial ţine de cuviinţă a enunţa în unanimitate următorul

Conclus:

Prin actul generos şi mărinimos făcut în favorul bisericei din Mercurea P. O. D. protopresbiter Ioan Droc a mai dat o dovadă despre gândirile înalte şi sufletul nobil ce-'l caracterisează, drept ce comitetul parochial îi votează recunoştinţa şi mulţumita sa şi-'l asigură despre neclintita stimă şi iubire ce o datoreşte părintelui lor sufletesc, carele pe lângă jertfa materială considerabilă prin fapta aceasta a făcut sê dispară din sînul poporului nedumeririle, neînţelegerile şi temerile, şi sê cheme pe toţi credincioşii la o conlucrare armonică şi frăţească în interesul prosperărei parochiei.

Prin acest act s'a luat ascuţişul bănuielilor, că poporul va fi silit prin o repartiţiune grea sê depuneze această datorie, cei subscrişi în obligaţie nu mai au motive sê crează că vor fi urmăriţi pe calea legei şi nu vor păţi cu această pretensiune cum au păţit cu Sparcassa şi Universitatea săsească, când multora li-s'au vêndut case şi moşii, dovedindu-se şi acum ca totdeauna, — că păstorul adevărat a scutit turma sa, poporul încredinţat păstoriei sale — de o sarcină ce o luase asupra sa, încă cu ocasiunea zidirei bisericei, sarcină de care întrevenind alte greutăţi, nu s'a mai putut achita, — şi astfel părintele protopop 'şi-a asigurat pentru totdeauna un nume neperitor în analele bisericei de aici.

Acest conclus extrădat şi subscris de toţi membrii comitetului se dă în un exemplar la mână P. O. D. protopresbiter tractual Ioan Droc, ear' în un exemplar sê se publice în organul destinat pentru publicările oficiale ale archidiecesei.

Mercurea, la 21 Februarie 1898.

Comitetul parochial:

Nicolae Ivan m. p., comisar consistorial ca preşedinte; *Ioan Nicoară* m. p., notar; *George Munteanu* m. p.; *Nicolae Albu* m. p.; *George Stănesă* m. p.; *Ioan Fleşeriu* m. p.; *Ioan Blaga* m. p.; *Daniil Stroia* m. p,

Chestiuni şcolare.

Reuniunea pedagogică română din Bucovina.

Cernăuţi, Martie v. 1898

„*Viribus unitis*".

Ridicarea şi înaintarea culturei poporului, complectarea şi perfecţionarea instituţiunilor naţionale de educaţiune şi instrucţiune, înlăturarea greutăţilor şi a pedecilor ce se pun de-acurmezişul mersului nostru cultural şi tot ce poate fi de natură a lărgì cercul cunoştinţelor trebuincioase pentru a uşura sarcina învêţătorimei constituite de misiunea ce-'i este încredinţată: eată problema, ce 'şi-a impus „Reuniunea pedagogică română din Bucovina".

Însê opera, ce am început cu toţii, nu este de acelea, ce se pot sêvîrşì fără mari sacrificii şi osteneli, fără multă perseveranţă, fără timp îndelungat.

Convins de marele adevêr, că-'n unire e putere, comitetul „Reuniunei" scoposeşte „întrunirea învêţătorilor şi a tuturor elementelor chemate şi aplecate a conlucra pentru prosperarea institutelor de educaţiune şi instrucţiune şi în genere pentru luminarea poporului român din ţeară" — la activitate comună.

Inteligenţa şi conducêtorii poporului român au lucrat şi lucră ce e drept, foarte mult pentru a ridica instituţiunile noastre naţional-culturale la înălţimea misiunei lor. Tot astfel şi învêţătorimea română s'a distins mult pe terenul educaţiunei şi al instrucţiunei publice şi nu mai puţin şi pe câmpul asociaţiunilor pedagogice-didactice din ţeară. Învêţătorimea noastră a fost mai că totdeauna acel factor, care a iniţiat, înfiinţat, spriginit şi susţinut chiar mai toate societăţile pedagogice-didactice cosmopolite, ce au existat şi mai există încă în ţeară.

Însê resultatul activităţei noastre de până acum în genere şi al învêţătorimei române, mai ales pe terenul asociaţiunilor, în special privit din punct de vedere naţional-cultural şi adevărat pedagogic, nu se poate caracterisa mai nimerit, decât prin cuvintele marelui poet roman Virgil:

„Sic vos non vobis nidificatis aves,
Sic vos non vobis vellera fertis oves,
Sic vos non vobis melificatis apes,
Sic vos non vobis fertis aratra boves". *)

Strămurul firesc al conservărei de sine şi de neam, dreptul sfânt şi netăgăduit ce-'l avem spre această, recunoştinţa chemărei ce o avem de împlinit noi ca învêţătorii poporului — şi poporul român ca atare în astă lume, precum şi onoarea acestui popor, onoarea fiecăruia dintre noi ne leagă, ne îndatoreşte pe toţi a întrebuinţa toată energia morală şi toate puterile şi mijloacele potrivite şi legale, cari pot contribui la ridicarea şi înaintarea culturei şi la întărirea simţului naţional-patriotic.

*) *Donatus* „Vieaţa lui Virgil", 17.

Pêtruns de sfinţenia causei naţional-culturale, comitetul subsemnat îşi ia libertatea a apela la toţi Românii în genere şi a învita pe întreaga învêţătorime şi inteligenţă română din ţeară, ca sê binevoiască a sprigiui „Reuniunea pedagogică română din Bucovina" moralminte şi materialminte prin înscrierea ca membri şi trimiterea gratuită de cărţi, jurnale pedagogice-didactice şi din ori-ce ram al culturei naţionale.

Comitetul „Reuniunei pedagogice române din Bucovina".

Presidentul: **Dimitrie Socoleanu.** Socretarul: **Petru Popescu.**

Convocare.

Despărţêmêntul Făgăraş al Reuniunei învêţătorilor din archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş, îşi va ţinè adunarea sa generală de primăvară, în ziua de 1 Maiu st. n. a. c., în şcoala gr.-cat. din Şinca-veche.

La această adunare sûnt cu toată onoarea învitaţi toţi membrii acestei reuniuni, apoi on. domni preoţi şi toţi binevoitorii causei şcolare.

Program:

Duminecă, în 1 Maiu st n., la orele 8½ a. m., participare în corpore la serviciul divin.

1. Deschiderea adunărei şi constatarea membrilor presenţi.
2. Ascultarea prelegerei practice din istorie, ţinută de membrul E. Crişan.
3. Încassarea taxelor şi înscrierea de membri noi.
4. Cetirea procesului-verbal din adunarea precedentă.
5. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală, apoi raportul cassarului despre starea averei.
6. Disertaţiunea, „Învêţătorul în şi afară din şcoală", de membrul A. Sroia.
7. Propuneri şi interpelări.
8. Designarea membrilor cari la adunarea proximă vor ţinè prelegeri practice ori disertaţiuni.
9. Defigerea locului şi timpului adunărei generale viitoare.

Şinca-veche, 1 Aprilie 1898.

Ioan Pop, preşedinte. **Eustachiu Crişian,** secretar.

CRONICĂ

Sibiiu, 13 Aprilie n. 1898.

Părechea regală română la Abazzia. Foile bucureştene anunţă: MM. LL. Regele şi Regina vor pleca Mercuri, 1 Aprilie, la orele 5.55 p. m. la Abazzia. Trenul regal va fi condus până la Vêrciorova de dl Saligny, directorul general al căilor ferate.

*

Donaţiune Academiei. D-na *Elena Dr. N. Turnescu*, proprietară în Bucureşti, a donat „Academiei Române", un fond de 40.000 lei, pentru-ca din venitul anual al acestui fond, suma de 1000 lei sê fie la dispoziţiunea complectă a Academiei Române, care o va putè întrebuinţa cum va crede cu cale, ear' cu restul venitului în întregul lui, sê se sporească fondul pe care Academia îl va înfiinţa conform testamentului fundatorului institutului de fete „Ioan Otteteleşanu".

*

Eliberat! Aflăm cu plăcere, că învêţătorul român *George Micu*, întemniţat în Cluj, pentru-că ar fi zis la o petrecere: „*Trăească şi cei de după uşile temniţelor!*", făcêndu-'şi osânda de *două luni*, în temniţa ordinară — a fost el berat ieri.

*

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu" ni-se vestesc următoarele: În una din şedinţele ultime ale comitetului s'a luat cu plăcere act despre resoluţiunea onorabilei direcţiuni a institutului de credit şi economii „*Albina*" din Sibiiu, conform căreia numitul institut de astă-dată n'a putut considera cererea Reuniunei pentru un ajutor bănesc, de oare-ce suma destinată spre acest scop a fost eshauriată, dar' direcţiunea pune în vedere, că dacă Reuniunea va aranja în toamna a. c. *o expoziţiune locală industrială*, nu va întârzia a vota Reuniunei un ajutor în contul cuotei din anul viitor. În consecuenţă comitetul a luat hotărîrea de a lucra de pe acum, pentru pregătirea lucrărilor ţinêtoare de expoziţie. Comitetul sperà, că Reuniunea în privinţa aranjărei expoziţiei se va arêtà tot la înălţimea, la care fusese în 1892, când s'a aranjat prima expoziţie de acest fel. — Fondul creat pentru *ajutorarea vêduvelor şi orfanilor meseriaşilor români din Sibiiu*, s'a alimentat în timpul din urmă cu 6 fl. contribuinţa prin dl Victor *Tordăşianu*, president al Reuniunei, în memoria decedaţilor *vrednici români* Aurel *Suciu*, advocat în Arad şi Dr. Petru *Cioranu*, medic în Sibiiu. — Numêrul membrilor ajutători ai Reuniunei creşte zi cu zi. În timpul din urmă au fost trecuţi între membri d-nii Iosif St. Şuluţiu, jude r. în pens.; Dr. Liviu de Lemêny, ref. şcolar; Dr. Nic. Vecerdea, advocat; Berthold Frantz, cofetar; I. Schneider, croitor; d-na Ana Florea; I. Mihu, presbiter; D. Câmpean, archivar-protocolist; Vasile Pop de Harşianu, adv.

Ilarie Chendi; Leontin Simonescu, secretar metrop.; Leontiu Puşcariu, funcţ. de bancă; Gustav Mätz, architect; Ioan Coltofean; Emiliu Vasilichi, comercianţi; Vasile Dan de Apşa, cand. de advocat. Spre orientarea celor interesaţi comitetul vesteşte, că Reuniunea 'şi-a strămutat locuinţa în *Strada Urezului* nr. 14 (etaj).

*

Şcoli noue în România. Ministrul instrucţiunei publice din România a decis ridicarea mai multor şcoli. Aşa a decis să ridice şepte şcoli rurale în judeţul Tulcea. Ear' consiliul judeţean din Tulcea încă a decis să oblige 12 comune mari bogate să construiască din propriele lor fonduri câte o şcoală după modelul şcolilor statului.

*

Comitetul naţional studenţesc din Iaşi. Cetim în „Ecoul Moldovei“: Vineri, 27 Martie a. c. a avut loc întrunirea comitetului naţional studenţesc în localul societăţei „Solidaritatea“. La ordinea zilei alegerea preşedintelui în locul dlui Modoş demisionat, care fără multă discuţie, s'a făcut în persoana valorosului student în medicină Vasile Brăescu, preşedintele societăţei studenţilor în medicină români. Se hotăreşte apoi ţinerea a două meetinguri în chestia naţională, dintre care unul în ziua de 6 Aprilie a. c. la Vaslui şi al doilea în ziua de 7 Aprilie la Huşi, delegându se pentru a lua cuvêntul la aceste meetinguri din partea comitetului naţional studenţesc studenţii, C. Brăescu, X. Eraclide şi L. Tărăbuţă, ear' din partea Ligei culturale dl Octav Velciu, preşedintele „Solidarităţei“ şi Vasile Brăescu, noul preşedinte al comitetului naţional studenţesc.

*

Dr. Petru Cioran, răposat în zilele trecute, după-cum aflăm, a lăsat mai multe legate în scopuri culturale, şi anume: *câte o sută (100 fl.) „Fondului bisericesc“, „Fondului Altarului“, „Fondului şcoalei“ şi „Fondului meseriaşilor“ din Rêşinari.*

*

Invêţătorii maghiari din comitatul Caraş-Severin. Invêţătorii maghiari din comitatul Caraş-Severin, după-cum scriu foile ungureşti, vor forma în curênd o reuniune. Scopul acestei reuniuni va fi, ca „în acest camitat atât de expus din punct de vedere naţional maghiar se *propage cultura maghiară şi ideea de stat unitar maghiar*“. Eată ce scop au reuniunile lor învêţătoreşti. Şi să mai zică cineva că la noi nu sûnt puse toate în serviciul maghiarisărei?

*

Cehii şi portretul lui Momsen. Din Praga se scrie, că la expoziţia artistică de acolo, a fost trimis între altele şi portretul renumitului istoric german Momsen, zugrăvit de pictorul Leubach, şi care anul trecut formase podoaba principală a expoziţiei de tablouri din München. Portretul lui Momsen însă a fost refusat la Praga, căci — cum zice „Narodni Listy“ — faţa brutalului German ar apărè ca o nerusinată provocare, chiar şi într'o pictură ca a lui Leubach.

*

Adunări socialiste. In 11 a l. c. s'au ţinut în Budapesta nu mai puţin de 50 de adunări socialiste, şi mai multe adunări poporale de muncitori.

*

Li-e frică. Foile ungureşti nêcăjite foc scriu, că „Liga“ ar fi pus la cale pe bar. Vasilco, deputat în reichsrath-ul austriac, ca să aducă pe tapet chestia naţionalităţilor din Ungaria în delegaţiunea austriacă. Dar' cu deosebire lucră „Liga“ într'acolo, ca chestia aceasta să fie pusă în discuţie la congresul de pace din Lissabona. Deşi acusele ce foile maghiare 'i-le aduc „Ligei“ sûnt halucinări ungureşti, cu toate acestea sûnt semnificative. Li-e frică şi lor, pentru-că vinovatul şi pêcătosul să teme şi de umbra sa.

*

Noua uniformă a oficialilor dela postă. Oficialii de postă vor primì o uniformă nouă. Foile ungureşti sûnt foarte supêrate că de ce nu se întroduce uniformă cu „şinoare ungureşti“ pentru oficiali de postă, de pildă cum e „disz-magyar-ul“ lor, şi se plâng amar, că vestminte naţionale ungureşti numai cucierii şi servitorii mai poartă. De mare cinste se bucură şi portul lor naţional.

*

Redactor al foii legilor imperiale din Austria, după-cum anunţă „Wiener Ztg.“ dela 9 Aprilie n. a fost numit deputatul român bucovinean Dr. *George Popovici.*

*

Sistarea statarului în Croaţia. Foaia oficială din Agram publică o ordonanţă a Banului Khuen-Hedervàry, prin care se scoate din vigoare legea statarului adusă în Septemvrie 1897 pentru mai multe districte din comitatele Agram, Modrus, Fiume şi Lika.

*

Halmos János — consilier regesc. Primarul Budapestei Halmos János — care de curênd a făcut o bravură patriotică, prin zelul ce 'l-a arêtat la sêrbările din 11 Apr., a fost numit consilier regesc. Eată pentru-ce fel de merite se împart distincţiunile la noi.

*

Convenţia postală cu Rusia. La 1 Aprilie s'a subscris în Petersburg de cătră representanţii direcţiunilor postale din Rusia, Germania, Austria şi Ungaria o nouă convenţie postală, care întroduce reforme însemnate în circulaţia ziarelor, epistolelor şi pachetelor dintre aceste state. Noua convenţie va întra în vigoare la 1 August 1898. Pentru pachetele, care nu trag la cumpănă mai mult de 5 chlgr. se vor aplica taxele folosite în circulaţia internaţională. Circulaţia ziarelor se regulează pe basa învoielei internaţionale.

*

Societatea de lectură „Lumina“. Sub numêrul 34.581, ministrul a aprobat statutele mai multor societăţi, între cari şi statutele „Luminei“ din Braşov.

*

Nenorocire grozavă în Roşia. În noaptea de 9 spre 10 Aprilie, o nenorocire grozavă 'i-a ajuns pe nefericiţii locuitori din Roşia. Anume pentru punerea în mişcare şi mînarea steampurilor, cari zdrobesc petrile de aur ce se scot din băile de acolo, au făcut un têu artificial numit „lacul dela Ţarină“. Lacul era situat pe coasta unui munte, cuprinzênd un teritor de un jugêr cuadrat şi mai bine. În el se conducea apa din diferitele isvoare şi părae, apoi pe un cep uriaş se lăsa apa în un canal mare, de-alungul căruia erau aşezate steampurile. Încă în anul trecut, în zidul şi întăritura din jurul cepului, s'au observat mici crepături, prin cari apa se furişa din lac, dar' observat fiind lucrul din vreme, crepăturile au fost astupate şi periculul evitat. Se vede că repararea aceasta nu a fost trainică, căci în noaptea de 9 spre 10 l. c., *apa cu un vuet asurzitor a spart zidul şi întăriturile de lângă cep, şi în valuri mari şi furioase a început a năvăli pe canal în jos, ducênd cu sine toate steampurile şi grămezile de petri de aur de pe lângă steampuri.* Toţi locuitorii spăriaţi au eşit la faţa locului. Era un tablou sfâşietor de inimă cum nefericiţii locuitori îşi frângeau mânile şi plângeau, vêzênd cum apa le duce steampurile, petrile de aur strînse în decurs de luni întregi cu mare trudă, şi cum rêmân acum în cea mai mare miserie. La 10 ore a început potopul de apă a se scurge din loc, şi numai la 2 ore după miezul nopţei a încetat, când basenul lacului s'a golit cu totul. Cele 40 de steampuri care erau aşezate acolo, toate au fost duse de apă. *Numai petri de aur au fost duse de apă în preţ de 40—50 de mii, şi dacă mai computăm şi preţul steampurilor ruinate, precum şi spesele cu restaurarea din nou a lacului, pagubele sûnt enorme.* Miseria sêrmanilor locuitori e grozavă. Sûnt aduşi la sapă de lemn, ne mai fiind în stare a-'şi face din nou steampurile, mare parte din ei fiind oameni săraci, cărora aceste le erau unicul isvor de câştig, din cari se susţineau.

*

Temeri de inundări în România. In România pretutindenea sûnt temeri serioase de inundări. Apele Prutului au crescut în mod considerabil peste adâncimea obicinuită, şi deasemenea şi apele Dunărei cresc mereu. Ingrijirile sûnt mari pretutindenea.

*

Principele României şi Regina Angliei. Regina Victoria a Angliei, după-cum spun ziarele franceze, visitează în fiecare zi pe AA. LL. RR. Principele şi Principesa României în vila Fabron, unde petrec de present. Ziarele mai adaugă, că dintre toate nepoatele sale, regina Victoria iubeşte mai mult pe Principesa României.

*

Noua lege a instrucţiunei în România. În urma nouei legi a instrucţiunei publice, toţi aceia cari au certificat de şepte clase liceale, se vor putè înscrie pentru a urma cursurile universitare, pe basa acestui certificat, care după noua lege este echivalent cu diploma de bacalaureat.

*

Cassă de păstrare în Dobrogea. În Dobrogea s'a înfiinţat o bancă pe acţiuni sub firma *„Banca populară a Dobrogei“* cu un capital de 200.000 lei.

*

Ştiri mêrunte. Camera română şi senatul au luat vacanţă până la 20 Aprilie.

— Un raport oficios declară, că oraşele Djebah din Arabia şi Hong-Kong din China sûnt infectate de ciumă.

— Felix Faure a plecat la Nizza unde va sta câteva zile.

— Dl Emanoil Grigorovitza, profesor, a fost trimis la universitatea din Berlin, spre a face studii filologice.

VIEAŢA SOCIALĂ

Petrecere în Veştem.

Inteligenţa română din comuna Veştem învită la producţiunea teatrală, ce se va aranja Luni, în 18 Aprilie st. n. a. c. (a doua zi de Paşti) în pavilonul comunal de dans. Începutul la 8 ore seara. Preţul întrărei: locul I. 60 cr.; locul al II-lea 40 cr.; de familie 1 fl. 20 cr. Suprasolvirile se primesc cu mulţumită şi se vor cuita pe cale ziaristică.

Program: „Ce te legeni codrule“, cor de Vorobchievici. 2. Ţiganul la miere“, anecdotă de T. Speranţă. 3. „Sênin şi furtună“, duet de I. Vorobchievici. „El-Zorab“, poesie de G. Coşbuc. 5. „Nevasta care iubeşte“, cor de Musicescu. „Cinel-cinel“, vodevil de V. Alexandri. Persoanele: Pitarul Sandu, boier de 40 ani: Teodor Stoia. Smarandiţa, nepoata lui: Maria Hurubean. Tincuţa, vara Smarandiţei: Maria G. Hurubean. Florica, tinêră ţărancă: Maria Mărginean. Graur, ficior boieresc din Moldova: Alex. Morariu. Dame, ţărani, ţărance şi lăutari. După producţiune urmează joc.

Mai nou.

Desminţire.

Pe basa informaţiunilor noastre positive, dăm categorică disminţire ziarelor *Budapesti Hirlap* şi *Egyetértés*, cari au raportat, că Il. Sa episcopul Lugojului, *Dr. D. Radu, ar fi participat la şedinţa din 11 Aprilie a dietei din Budapesta* (vezi pag. primă a nrului de faţă).

Episcopul *Radu* n'a lipsit din Lugoj de multă vreme. — Informaţia tendenţioasă a celor două ziare, cari *mai des stau în serviciul cabinetului lui Jeszenszky*, a fost menită, se vede, să producă noue certe şi intrigi între Români.

Din acelaşi isvor a apărut o corespondenţă imfamă prin cuprinsul şi tonul ei, în „M—g“ ce ne sosêşte.

Rêsboiu sau pace?

Ştirile sosite azi anunţă, că guvernul Spaniei a acordat rêsculaţilor cubani *armistiţiul*, fără-ca aceia să-'l fi cerut. In urma acesteia generalul *Blanco* a conferat cu guvernul provincial al Cubei şi s'a luat decisul, ca să se ceară din *Madrid* informaţiuni privitoare la sistarea operaţiunilor rêsboinice.

La ştirea despre armistiţiu, în Madrid s'au făcut demonstraţii patriotice. Mulţimea a demonstrat în faţa palatului ministerului de interne, strigând: „Trăească Spania“. „Trăească armata“. Tumultuanţii au fost împrăştiaţi de poliţie. Se zice, că dacă se vor repetì tumulturile, se va proclama stare de asediu.

Consulul american *Lee* a părăsit Sâmbătă capitala Cubei, *Havanna*. La plecare s'au făcut demonstraţii; mai mulţi din public au insultat pe consul.

Mesajul presidentului Mac Kinley s'a presentat congresului şi s'a cetit de odată în ambele camere. Mesajul a fost avisat comisiei de externe. În mesaj presidentul declară, că *rêsboiul în Cuba trebue să înceteze*; să cere apoi, ca congresul să *autorizeze pe president a lua mêsurile de lipsă*, ca să se stabilească pace durabilă între Spania şi Cubani. Spre ajungerea acestui scop presidentului să 'i-se dee autorisare *a se folosì de forţa armată terestră şi maritimă a Uniunei.*

Din *Washington* se depeşează, că după cetirea mesajului s'a înaintat un proiect de resoluţie, în care să pretinde ca *Spania să-'şi retragă armata din Cuba şi să se recunoască republica cubană.*

Tribuna Literară.

Informaţiuni.

„Basarabia“ — premiată! Cetim în „Constituţionalul“: Academia Română publică case printre premiile Adamache şi unul cu subiectul *„Basarabia“*.

Un singur manuscript foarte voluminos să depusese. Dat în studiul unei comisiuni, al cărei raportor era dl *G. Tocilescu*, acesta a venit cu o dare de seamă foarte elogioasă la Academie, despre scrierea presentată.

Se vede, că din toate punctele de vedere opera aceasta este excelentă; comisiunea o declară chiar cea mai bună din toate manuscriptele ce s'au înfăţişat cândva pentru subiecte fixate de Academie

În urma raportului cetit, premiul de 5000 lei Adamache s'a acordat acestei scrieri cu aproape unanimitatea voturilor.

Deschizêndu-se apoi plicul ce conţinea numele autorului, s'a vêzut, că concurentul era dl *Zamfir Arbore.*

Împreună cu Academia presentăm şi noi talentatului autor felicitările noastre.

Scrierea se va tipări cu cheltuiala Academiei.

Bibliografie.

Apel literar.

— Ungurii în literatura noastră poporală. —

Ploeşti, 28 Febr. n.

„Ce e vieaţa noastră în sclăvie oare?
Noapte fără stele, ziuă fără soare!“

Subsemnatul, vreau să public un studiu ethno-psichologic întitulat: *„Ungurii după literatura poporală română“*, în care să arêt, alături de cunoscuta sentenţă osânditoare a lumei culte, şi dreapta judecată ce 'şi-a făcut-o, în curs de veacuri, năpăstuitul nostru popor, de asupritorii sei millenari.

De aceea, rog din suflet pe toţi bunii Români: profesori, preoţi, învêţători, studenţi etc., cari ştiu sau pot afla ceva, din gura sau literatura ţêranului român, asupra acestui obiect, să binevoiască a-'mi împărtăşi fără întârziere, cele constatate; sau mie direct sau „Tribunei“, care le va publica în *foiţa* ziarului, sau la rubrica „Tribuna literară“.

Totodată atrag binevoitoarea atenţiune a publicului cult român, că exemplele relative la această chestiune, le pot afla: în prosa sau poesia poporală, în credinţa sau tradiţia orală şi anume în:

a) poesia poporală epică, lirică şi satirică;

b) anecdote, fabule, proverbe, ghîcituri, maxime, păcăliturі, jocuri copilăreşti;

c) povesti, chiuituri sau strigături, credinţe şi tradiţii poporale, cari se ocupă cu originea, vieaţa, legea, caracterul, sentimentele şi faptele Ungurilor.

Convins, că rugăciunea mea va fi ascultată, mulţumesc de mai nainte tuturor bunilor Români, pentru marele serviciu ce de sigur vor face, prin binevoitorul lor concurs, mărei noastre cause naţionale.

T. Raica,
profesor gimnasial

VOCI DIN PRESA
despre
CASTELUL DIN CARPAŢI.

Liga Română.

„Romanul acesta, care a fost primit de publicul francez cu acelaşi interes, cu care el întimpină toate scrierile marelui romancier, **presentă pentru noi un farmec deosebit.**

El este luat din vieaţa poporului român din Transilvania şi dă în această formă *o imagină plastică străinilor despre raporturile culturale şi naţionale ale Românilor de peste munţi.*

Ca toate romanurile lui Jules Verne, el este un product al *unei imaginaţiuni de o extraordinară putere* şi să **cetească cu un interes mereu încordat.**

Traducerea română, făcută de dl *Victor Onişor* e **foarte îngrijită.** Limba, în afară de câteva expresii obicinuite în graiul ardelenesc, e clară şi frumoasă. **Tiparul e chiar admirabil.** Volumul cuprinde şi **o mulţime de ilustraţiuni splendide, aşa că el nu ar trebui să lipsească din casa nici unui amator de literatură“.**

„Liga Română“ despre „Luptele Românilor“.

„Liga Română“ scrie următoarele despre broşura noastră *„Luptele Românilor“*:

„Tribuna“ din Sibiiu a avut buna idee de a scoate în broşură „Luptele Românilor“, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl *Doctor Romanus.*

Alte cărţi, apărute până acum în chestia naţională privesc mai mult *actualitatea,* pe când lucrarea dlui *Romanus* îmbrăţişează într'un breviar *trecutul* acestor lupte combinându-'l cu *actualitatea.*

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să complinească tot ce s'a scris în chestia naţională de vre-o 7—8 ani încoace. În această residă nota cea mai bună şi mai înaltă a cărţei.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o ferì de ori-ce balast plictisitor şi a-'i da o *limbă aleasă.* Aşa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă şi clară, dar' ea devine şi *atractivă.*

Aceste calităţi noue vor face de siguri ca lucrarea dlui Romanus să fie preţuită pretutindenea. *Mai ales însè în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puţin cunoscut.* De accea o şi recomandăm cu toată convingerea şi căldura, ca pe unica carte cu darul de *a întroduce* pe cetitor **mai comod** în *deplina cunoaştere a chestiei naţionale.*

Sosiţi în Sibiiu.

În 13 Aprilie n. 1898.

Hotel *„Împăratul Romanilor“*: Thalmann cu soţia, preot din Reciu; d-na Adamovits din Abrud, d-na Emperl din Bichiş, privatiere; Dr. Perl, dentist din Cluj; Dr. Szinkovits, medic de regiment din Chezdi-Oşorheiu; Patiţa, advocat din Alba-Iulia; Prager, inginer din Câneni; Stolz, hotelier din Sebeşul-săsesc; Dr. Jeszenszky, medic din Budapesta; Woitschak, voiajor din Lipsca; Rosenfeld cu soţia, din Bucureşti, Herczog din Arad, Rieger din Viena, Singer din Seghedin, comercianţi.

Hotel *„Meltzer“*: D-na Roşdaş din Grebleşti; Begassoni din Câneni, Jvevič din România, Tesitori din Cluj, antreprenori; S. Kepp, preot din Schönau; W. Kepp, capelan din Cincul-mic; Gestalter cu fiiul, orologier din Sebeşul-săsesc; Ciugudean, privatier, d-na Micu, din Poiana; Grossfeld, comerciant din Făgăraş.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Apr. n. 1898.

Sêminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănăţenesc vechiu	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—
Grâu dela Tisa „	75	12 95	13 05	76	13.15	13.20
Grâu „ Pesta „	75	12.90	13.—	76	13.10	13.15
Grâu de Alba-Reg. „	75	12 95	13 10	78	13.20	13 25
„ „ Bacica „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—
Grâu ung. de Nord „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—

Sêminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr dela	până
Sêcară		70—72	5.85	8.90
Orz	de nutreţ	60—62	6 60	6.90
„	de vinare	62—64	7.—	7 50
„	de bere	64—66	8.—	9 50
Ovês	—	39—41	7.—	7 80
Cucurus (porumb)	bătut	—	5 40	5.50
„	de mălaiu	—	5 35	5 40
Meiu	—	—	11 50	12.—
Hrişcă	—	—	4.70	5.—

Mostre pe tensiu.		Soiul	Greut. per 100 chilogr.	Mostre per 100 chilogr.	
	Grâu	Sept.-Oct.		—.—	—.—
	„	Mart.-Apr		12 78	12 80
	Cucurus	Maiu-Iun.		5 33	5 34
	„	Iulie-Aug.		—.—	—.—
	Ovês	Mart.-Apr.		7 10	7 15
	„	Oct.		—.—	—.—

Rodnicte diverse	Soiul	Cucurul dela	până
Sêm. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
„	roşie	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat	—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	59.—	60.—
„	dela ţeară	—.—	—.—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	57 50	58.—
Sêu		—.—	—.—
Prune		—.—	—.—
Lictar	slavon, nou	—.—	—.—
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină străcurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—

Preţul preste 50 kilogramme.

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 13 Aprilie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.47	vênd.	9.52
Lire turceşti	„	—.—	„	—.—
Imperiali (15 R° aur)	„	18.75	„	19.—
Rubie ruseşti 100 à	„	126.50	„	127.50
Galbeni	„	5.60	„	5.66
Napoleon-d'ori	„	9.50	„	9.54
100 Marce germane	„	58.50	„	58.75
Livre sterling	„	11.90	„	12.05

Bursa de Budapesta.

Din 9 Aprilie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	—.—
„ ung. val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Obligaţinnile desp. regaliilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losuri austriace din 1860	160.25
Acţiunile băncei austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ de credit austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina“	102.—
Argintul	5.68
Galbeni împărăteşti	5.68
Napoleon-d'ori	9.52
Mărci 100 imp. germane	58.77
London 10 Livres sterlingi	120.70

Bursa de Viena.

Din 9 Aprilie n. 1898.

Renta de aur 6%	—.—
„ „ „ 4%	122.20
Renta ung. v. c. 4%	100.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	199.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ „ argint austriacă	101.80
„ „ aur austriacă	123.30
Losuri austriace din 1860	160.25
Acţiunile băncei austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ de credit austr.	—.—
Argintul	5.70
Galbeni împărăteşti	5.66
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.85
London 10 Livres sterlingi	120.75

Bursa de Bucureşti.

Din 28 Martie v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca Naţională (100 lei vêrs. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vêrs.)	420
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vêrs).	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei vêrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb:	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Andreiu Balteş.**
Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acţiuni: V. H. Drăsenandi.

LOTERIA DE CLASE REG. UNG. PRIVIL.

(II. LOTERIE). (II. LOTERIE).

100.000 losuri — 50.000 câștiguri.

Aceste câștiguri, cari sûnt împărțite în VI. clase (despărțeminte) fac la olaltă

13,160.000 coroane

cel mai mare câștig în cas norocos

un milion coroane **1,000.000** coroane un milion

Tragerile sûnt publice în Budapesta sub controla guvernului reg. ung.

Deodată cu losurile trimitem fiecăruia și planul oficios de sortire detailat.

Prețul losurilor clasa I.:

1 los întreg fl. 6.—
1/2 los . . . fl. 3.—
1/4 los . . . fl. 1.50

SPECIAL:

1	premiu	à	600.000
1	câștig	à	400.000
1	„	à	200.000
2	„	à	100.000
1	„	à	90.000
1	„	à	80.000
1	„	à	70.000
2	„	à	60.000
1	„	à	40.000
5	„	à	30.000
1	„	à	25.000
7	„	à	20.000
3	„	à	15.000
31	„	à	10.000
67	„	à	5.000
3	„	à	3.000
432	„	à	2.000
763	„	à	1.000
1.238	„	à	500
90	„	à	300
31.700	„	à	200
3.900	„	à	170
11.750	Câștig. à cor.		130, 100, 80, 40
50.000	câștiguri și premiu		

în sumă totală de

13,160.000 coroane

Îndată după tragere trimitem tuturor clienților lista oficioasă de câștiguri.

Losurile cerute le trimitem prin rambursă dacă prețul lor nu ni-se trimite înainte.

Începutul tragerei

11 Maiu a. c.

Comandele ne rugăm a se trimite numai decât, de oare-ce losurile se epuisează în curênd.

Fejérvári és Társa, Budapest, 5. Marokkai-utcza, colector principal.

[934] 1—6

Pomada de pĕr Magda

de specia **Kessler,**

[964] 1—15

fabricate pe base dermatologice-trapeutice, în urma compositiei sale cel mai bun mijloc

în contra mătreații și a căderei pĕrului.

Pomada-Magda, după folosire de mai mulți ani, e cu totul nestricăcioasă, **ajută creșterea pĕrului** și ca **excelent mijloc** în contra ziselor boale de pĕr și la copii e foarte de recomandat.

Magazin principal de expediție la Kessler Rezső,

farmacist, Gyertyámos (comitatul Torontál).

Deposite în următoarele apotece: în Budapesta Török Jozsef, király-utcza 12. Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Robert, József-körut 64. Pojon: Czollner Vilmos, Lörinckapu-ut. Mișcolț: Baurch Gyula. Székes-Fehérvár: Say Rudolf. Seghedin: Barcsay Károly. Dobrițin: Mihalovits Jenő. Arad: Földes Kelemen. Timișoara: Theodor Albert. Vêrșeț: Küchler Béla. Caransebeș: Müller F. Jakab. Sibiiu: Molnár I. C., Parfumeria Meltzer. Brașov: Jekelius Nándor. Kelemen Ferenc. Reghin: Wermescher Emil. Sighișoara: A. W. Singner, Victor Roth.

Doriți se cetiți

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați"

— Roman din vieața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

☛ Premiat de „Academia franceză". ☚

Traducere, — unica autorisată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

☛ 26 ilustrațiuni ☚

admirabile, executate după **clișeuri din Paris.**

Prețul:

Ediția populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.
Ediția de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.
Ediția de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel".

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei", soc. pe acțiuni,

Sibiiu, strada Poplăcii nr. 15.

Nr. 1531/898. [928] 3—3

Publicațiune.

Comuna **Doborka** aparținătoare de comitatul Sibiiului, cercul Mercurei, vinde prin licitațiune publică în **25 Aprilie a. c., la 2 ore p. m.**, în cancelaria comunală, din pădurea de stejar „Altschaftswald" **12 jugĕre catastrale** prețuit cu 2239 m. **lemne de clădire** și 827 m. **lemne de foc.**

Prețul strigărei e pe basa prețuirei 7129 fl.

Licitațiunea e verbală, însĕ se admit și oferte în scris provĕzute cu timbru de 50 cr. și cu vadiu de 10% după prețul strigărei; oferte au sĕ se predee până la începerea licitațiunei la mâna subscrisului.

Oferentul e obligat a declara în ofert, că condițiunile de licitațiune îi sûnt cunoscute și sĕ deobligă deplin acelora.

Licitanții sûnt deobligați a depune un vadiu de 713 fl. în bani gata.

Condițiunile mai deaproape se pot vedè la subscrisul, precum și la primăria comunală în **Doborka.**

Mercurea, la 4 Aprilie 1898.

Pretor cercual suprem:

Mangesius.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Craciunu,

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prof. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Maiestatea Sa Împĕratul etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—11 a. m. și dela 2—5 p. m. în *Mühlbadgasse,* casa *„Schwarzes Ross".*

[899] 6—

Anunț de exarêndare.

Bunul comasat dela Cenade (Szász-Csanád) proprietatea fundațiunei Șulițiană din Blaj, constătător:

a) 500 jug. catastrale arător;
b) 235 „ „ fênaț;
c) 86 „ „ pășune;
d) 4 1/2 „ „ viie;
e) curte nobilitară cu edificii de locuit;
f) toate superedificatele necesare în tabla pe hotar;
g) fond instruct corespunzĕtor, constătător din boi, vaci, viței, porci, oi și recuisite economice:

Se va da în arêndă pe calea licitațiunei publice, pe periodul de 6 ani, începênd din 24 Aprilie 1898 până în 24 Aprilie 1904.

Licitațiunea se va ține în Blaj la 20 Aprilie st. n. 1898, la 10 ore a. m., în cancelaria advocațială din curtea metropolitană.

Prețul de strigare va fi 2500 fl., ear' după prețul fondului instruct, se va plăti anual 5%.

Doritorii de a licita au a depune ca vadiu 10% dela suma de exclamare.

Oferte sigilate și înaintate subscrisului advocat până la începerea licitațiunei verbale, încă se vor lua în considerare, dacă vor fi provĕzute cu vadiul de 10% și oferenții vor declara ca cunoscût cuprinsul condițiunilor de licitare.

Condițiunile de licitare se pot vedè în cancelaria subscrisului.

Blaj, la 9 Aprilie 1898.

Vasiliu Oltean,
advocat archidiecesan.

[966] 3—3

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andreiu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— *Portrete frumoase.* —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtíe fină de carton; sûnt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei", soc. pe acțiuni, Sibiiu.

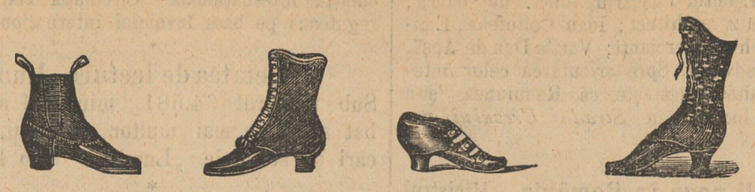

Subscrisul îmi iau voe a face cunoscut, că am deschis o

filială de mărfuri de păpucărie

în hotel Neurihrer.

Rog on. public sĕ iee aceasta la cunoștință și sĕ mĕ onoreze cu numĕroase visite. Principiul meu este a da mărfuri solide și bune atât în **localul principal (strada Cisnădiei nr. 24)** cât și în **filială** și dau ori-cărui mușteriu asigurarea, că va fi servit **solid** și **bine** și că eu nu voiu da nici-odată mărfurilor mele alt nume decât acela ce sûnt în realitate. Pentru a avè o desfășurare mai grabnică, am întrodus cu ziua de azi în toate afacerile de casă un sconto de 10% pe lângă prețurile fixe obicinuite la mine, ceea-ce pentru mușterii constitue o reducere de preț considerabilă. Mĕ rog pentru numĕroase visite

cu toată stima

[884] 2—15 **M. Bachholzky.**

MERCUR

bancă și casă de schimb, societate pe acții,
Budapesta, V., strada Dorothea 12.

A II-a LOTERIE

a loteriei de clase ungurești regești privilegiate

începe în Maiu a. c.

dela 11 Maiu — 13 Octomvrie 1898.

☛ În fiecare lună o tragere ☚

cu câștiguri care cresc dela 60.000 până la 100.000 coroane și un premiu de 600.000 coroane și un câștig principal de 400.000 cor. Va se zică în casul cel mai norocos un **câștig principal de**

un milion coroane.

Mai departe câștiguri laterale dela 20.000 până la 200.000 coroane și câștiguri mai mici dela 200 până la 20.000 coroane.

100.000 losuri. **50.000 câștiguri.**

Prețurile originale a losurilor:

La tragerea din 11—12 Maiu:		La toate cele 6 trageri:	
Los întreg	fl. 6.—	Los întreg	fl. 80.—
Los jumĕtate	„ 3.—	Los jumĕtate	„ 40.—
Un pătrar	„ 1.50	Un pătrar	„ 20.—
Un octav	„ —.75	Un octav	„ 10.—

☛ Prospecte la cerere gratis. ☚

[933] 1—11

La „Tipografia", societate pe acțiuni în Sibiiu se află de vênzare

Călindarul „Lumea ilustrată"

pe anul 1898

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cr., (cu porto postal 75 cr.)

„Tipografia", societate pe acțiuni în Sibiiu.

Toate scrierile profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vênzare la „Librăria" noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. **„Die Aromunen"**, (Macedo-Românii).
   Vol. I. *„Land und Leute"*, cuprinde descrierea călĕtoriei profesorului Weigand pe la Românii din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care sĕ interesează de frații sei. O lectură atrăgĕtoare și pentru nespecialiști. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică costă . . . . . fl. 6.20
   Vol. II. (*Volkslitteratur*), cuprinde literatura poporală, versuri și povești, cu traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă . . . . . fl. 5.—
2. **„Vlacho-Meglen"**, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., 4 cu ilustrațiuni, fototipíe, costă . . . . . fl. 2.25
3. **„Die Sprache der Olympo-Wallachen"**, cu o întroducere despre popor, volum de 144 pag., costă . . . . . fl. 1.85
4. **„Rapoartele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca"**, conținênd lucrările dlui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români:
   „Primul raport", (1894) de 157 pag. costă . . . . . fl. 1.85
   „Al doilea raport", (1895) de 224 pag. costă . . . . . „ 2.80
   „Al treilea raport", (1896) de 332 pag. costă . . . . . „ 3.80
   Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toți Românii inteligenți; celelalte se recomandă bărbaților de specialitate. Toate sûnt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei", societate pe acțiuni.

Pentru „Tipografia", societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.